

Iekšējās drošības biroja darbības stratēģija 2020.-2022. gadam

Rīga, 2020

1. Ievads

Iekšējās drošības biroja darbības stratēģija 2020.-2022.gadam (turpmāk – Stratēģija) ir vidēja termiņa iestādes vadības dokuments, kas nosaka iestādes stratēģiskās prioritātes, darbības virzienus un sasniedzamos mērķus turpmākajiem trīs gadiem. Stratēģija ietver Iekšējās drošības biroja (turpmāk – Birojs) kompetencē esošās jomas un izvirza tajās sasniedzamos rezultātus.

Stratēģijas izstrādē ņemti vērā Birojam saistošie Iekšlietu ministrijas darbības stratēģijas 2020.-2022.gadam izstrādes principi, Iekšlietu nozares Stratēģijas mērķu kartē iekļautā vīzija, misija un vērtības: taisnīgums, sadarbība, profesionalitāte, godprātība un uzticamība; kā arī Valsts pārvaldes reformu plānā 2020 fiksētās prioritātes: veicināt ekonomiju, efektivitāti un lietderību.

Vadoties no iepriekš minētā, Birojs ir izstrādājis Iekšējās drošības biroja mērķu karti, kas pievienota Stratēģijas pielikumā un definē Biroja misiju, vīziju, stratēģiskās prioritātes, mērķus un svarīgākos snieguma rādītājus, ar kuriem paredzēts mērīt izvirzīto prioritāšu un mērķu sasniegšanas efektivitāti.

1.1. Stratēģijas struktūra

Stratēģija sastāv no trijām savstarpēji saistītām daļām. Vispārīgās daļas saturs ir balstīts uz Mērķu karti. Šī daļa izklāsta Biroja izvirzītās stratēģiskās prioritātes un konkrētus mērķus to izpildei. Svarīgākie snieguma rādītāji ir tieši saistīti ar definētajām prioritātēm un izvirzītajiem mērķiem un tie norāda uz progresu izvirzīto prioritāšu īstenošanā.

Otrajā daļā tiek definēti divi darbības virzieni, kas ir saistīti ar Iekšējās drošības biroja likuma 4.pantā¹ noteiktām Biroja funkcijām: veikt noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti pildot dienesta pienākumus, un citu noziedzīgu nodarījumu, kurus izdarījuši Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu nodarbinātie, atklāšanu, izmeklēšanu un novēršanu.

¹ Biroja funkcijas ir atklāt, izmeklēt un novērst noziedzīgus nodarījumus, kurus izdarījuši:

- 1) Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu amatpersonas un darbinieki, izņemot Drošības policijas amatpersonas un darbiniekus;
- 2) Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm, pildot dienesta pienākumus ieslodzījuma vietās, ja tie saistīti ar vardarbību;
- 3) ostas policijas darbinieki, pildot dienesta pienākumus, ja tie saistīti ar vardarbību;
- 4) pašvaldības policijas darbinieki, pildot dienesta pienākumus, ja tie saistīti ar vardarbību.

Trešajā daļā tiek aprakstīti riski, kas var ietekmēt stratēģijā definēto prioritāšu un uzdevumu izpildi, kā arī rezultātu sasniegšanu.

Snieguma rādītāji, kas saistīti ar operatīvās darbības realizēšanu ir valsts noslēpumu saturoša informācija, apstiprināti ar Biroja priekšnieka rīkojumu kā Stratēģijas pielikums un informācija par to izpildi tiks analizēta Biroja operatīvās darbības pārskatā.

2. Vispārīgā daļa

2.1. Biroja darbības pilnvarojums

Pamatojoties uz Iekšējās drošības biroja likumu, Birojs ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, operatīvās darbības subjekts un izmeklēšanas iestāde. Biroja darbības tiesiskais pamats ir Latvijas Republikas Satversme, Kriminālprocesa likums, Operatīvās darbības likums, Iekšējās drošības biroja likums un citi normatīvie akti.

2.2. Biroja misija

Veikt objektīvu un neatkarīgu izmeklēšanu.

2.3. Biroja vīzija

Valsts drošību un sabiedrisko kārtību nodrošina godprātīgas un uzticamas amatpersonas.

2.4. Biroja vērtības

- Profesionāls personāls – Biroja nodarbināto uz rezultātiem un profesionālo pilnveidošanu orientēta rīcība.
- Objektīva izmeklēšana – Latvijas Republikas iedzīvotāji paļaujas uz Biroja veiktās izmeklēšanas objektivitāti un taisnīgumu. Biroja amatpersonas funkciju realizēšanā ir neatkarīgas un pieņem objektīvus lēmumus.
- Pamatoti lēmumi – lēmumi tiek pieņemti uz vispusīgas informācijas analīzes pamata un faktu pārbaudes rezultātā.

2.5. Stratēģiskās prioritātes, mērķi un svarīgākie snieguma rādītāji.

Stratēģija ir noteiktas trīs stratēģiskās prioritātes un ar tām saistītie apakšmērķi. Katrai stratēģiskai prioritātei tiek noteikti arī svarīgākie snieguma rādītāji, kas rāda progresu mērķu izpildē un stratēģisko prioritāšu izpildē.

2.5.1. Motivēts un zinošs personāls:

- nodarbināto apmācība saskaņā ar nodarbināto nepieciešamībām un attiecīgās jomas inovācijām, normatīvo aktu grozījumiem;
- saprotama, skaidra un motivējoša atlīdzības sistēma;
- izstrādāta uz izaugsmi orientēta personāla vadības politika;
- radīta rezultatīvam darbam labvēlīga darba vide.

Svarīgākie snieguma rādītāji	2019 (izpilde)	2020 (prognoze/ izpilde)	2021 (prognoze/ izpilde)	2022 (prognoze/ izpilde)
Papildus pārbaudei saņemto atteikuma materiālu īpatsvars pret kopējo pārbaudei nosūtīto atteikumu materiālu skaitu	8,5%	15% ²	14%	13%
Papildizmeklēšanai saņemto kriminālprocesu īpatsvars pret kopējo kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaitu	1,6%	3% ³	2%	2%
Ar darbu apmierināto nodarbināto īpatsvars pret Birojā nodarbināto skaitu	- ⁴	palielinās ⁵	palielinās	palielinās
Nodarbināto īpatsvars, kas paaugstinājuši profesionālo kvalifikāciju pret Birojā nodarbināto skaitu	55% ⁶	45%	47%	49%

² Aprēķinos ņemti vērā 2018.gada statistika: prokuratūrai pārbaudei nosūtīt 70 atteikuma materiāli, no kuriem 16 vai 23% atcelti un nosūtīti papildus pārbaudei, bet 2019.gadā atcelti 6 no 71.

³ Aprēķinos ņemti vērā 2018.gada statistika: 2 vai 3,1% no 65 kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītiem kriminālprocesiem saņemti papildus izmeklēšanas veikšanai.

⁴ Iepriekš dati nav mērīti.

⁵ Dati tiks iegūti veicot nodarbināto anonimitāti nodrošinošu aptauju, noskaidrojot personāla apmierinātību ar darba apstākļiem, atalgojumu un iekšējo procesu vadību Birojā.

⁶ 2019.gadā kvalifikācijas paaugstināšanas mācībās – kursos piedalījušies 47 no 85 Biroja nodarbinātajiem.

Dienestu/darba tiesisko attiecību pārtraukušo nodarbināto īpatsvars pret Birojā nodarbināto un dienestu/darba tiesisko attiecību uzsākušo skaitu	12% ⁷	11%	10%	10%
--	------------------	-----	-----	-----

Uzdevumi:

1. Sadarbība ar prokuratūru Iekšējās drošības biroja lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu tiesiskuma un pamatotības uzraudzības ietvaros, analizējot atcelto lēmumu iemeslus.
2. Iekšējās drošības biroja nodarbināto aptaujas veikšana.
3. Personāla mainības indikatora uzskaite un analīze.
4. Personāla vadības politikas, kurā noteikts personāla plānošanas un atlases, darba izpildes novērtēšanas un kvalifikācijas paaugstināšanas, karjeras attīstības, atlīdzības sistēmas un darba vides, personāla lietvedības pamatprincipi, izstrāde.

2.5.2. Efektīvi iekšējie procesi:

- procesu caurskatāmība un secīgums;
- procesu vadlīnijas, metodiskie norādījumi, kārtība;
- incidentu novēršanas mehānismi;
- sadarbība savstarpēji saistītu procesu vadībā.

Svarīgākie snieguma rādītāji	2019 (izpilde)	2020 (prognoze/ izpilde)	2021 (prognoze/ izpilde)	2022 (prognoze/ izpilde)
Finansējuma izpilde attiecībā pret iestādei piešķirto finansējumu ⁸	96,5% ⁹	97%	97%	97%
Atbilžu īpatsvars, kas sniegtas dokumentu izpildes termiņā pret kopējo sniegto atbilžu skaitu	- ¹⁰	palielinās	palielinās	palielinās

⁷ 2019.gada sākumā Birojā bija nodarbinātas 82 personas, dienestu/ darba tiesiskās attiecības uzsāka 15 nodarbinātie, bet pārtrauca – 12.

⁸ Biroja budžeta izdevumu izpilde pret aktuālo finansēšanas plānu.

⁹ Birojam piešķirtais finansējums 2019.gadam – 4 118 772 eiro, no kuriem apgūti 3 973 202 eiro.

¹⁰ Šāda uzskaite nav līdz šim veikta.

Biroja iekšējās drošības risku iestāšanās gadījumu skaita samazinājums	- ¹¹	samazinās	samazinās	samazinās
--	-----------------	-----------	-----------	-----------

Uzdevumi:

1. Nodrošināta efektīva budžeta komisijas darbība.
2. Aktualizēts iekšējās drošības risku izvērtējums un rīcības plāns konstatēto risku mazināšanai un novēršanai.
3. Saņemto audita ieteikumu ieviešana Iekšējās drošības biroja darbībā.
4. Iesniegumu un informācijas pieprasījumu izpildes termiņa monitorēšana un analīze, konstatēto trūkumu novēršana.

2.5.3. Rezultatīva noziedzīgo nodarījumu atklāšana, izmeklēšana un novēršana:

- noslodzes izlīdzināšana starp struktūrvienībā nodarbinātajiem;
- komunikācija un labās prakses pārņemšana no sadarbības partneriem;
- darbības kvalitātes uzraudzīšana.

Svarīgākie snieguma rādītāji	2019 (izpilde)	2020 (prognoze/ izpilde)	2021 (prognoze/ izpilde)	2022 (prognoze/ izpilde)
Atklāto noziedzīgo nodarījumu skaits ¹²	402 ¹³	90 ¹⁴	90	90
Saņemto (izņemot anonīmo) iesniegumu skaits, kuru izskatīšana ietilpst Biroja kompetencē	1027	1000	1000	1000
Uzticības tālrunī kopējo saņemto zvanu skaits	237	220	220	220
Vidējais kriminālprocesa izmeklēšanas termiņš (dienās)	249	245	240	240

¹¹ Turpmākais gadījumu skaits tiks vērtēts attiecībā pret 2019.gadā fiksēto iekšējās drošības risku incidentu skaitu

¹² Statistikas dati tiek ņemti no KRASS DWH atskaitēm par reģistrētajiem noziedzīgiem nodarījumiem kriminālprocesos, kurus Birojs nosūtījis prokuratūrai kriminālvajāšanas veikšanai.

¹³ 2019.gadā vienā no kriminālprocesi, kas nosūtīts prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai reģistrēti 248 noziedzīgi nodarījumi.

¹⁴ 2018.gadā kriminālvajāšanai uzsākšanai nosūtīto 65 kriminālprocesa ietvaros reģistrēti 178 noziedzīgie nodarījumi, bet 2019.gadā kriminālvajāšanai nosūtīto 62 kriminālprocesa ietvaros reģistrēti 402. Kaut arī atklāto noziedzīgo nodarījumu statistika iepriekšējos gados ir ievērojami lielāka par nākošajos periodos prognozēto, Birojs ņem vērā, ka 2019.gadā uzsāktie kriminālprocesi kļūst aizvien sarežģītāki, un izmeklēšanas pabeigšanai piesaistīto resursu apjoms var palielināties.

līdz kriminālprocesa pabeigšanai (izbeigti vai nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai)				
Kopējais izmeklēto kriminālprocesa skaits pret pirmstiesas izmeklēšanu veicošo nodarbināto skaitu Birojā	14,6	14,5	14,5	14,5

Uzdevumi:

1. Saņemto iesniegumu analīze.
2. Lietu reģistrācijas un analīzes risinājuma ieviešana Iekšējās drošības biroja informācijas sistēmā, kurā tiek apstrādāti valsts noslēpuma objekti.
3. Pirmstiesas izmeklēšanas pabeigšanas Iekšējās drošības birojā termiņa monitorēšana un analīze.
4. Noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas slodzes analīze.

3. Biroja darbības virzieni

Veicot Biroja atklāto noziedzīgo nodarījumu, izmeklēto kriminālprocesa un to ietvaros izmeklēto noziedzīgo nodarījumu radītā kaitējuma valstij un valsts pārvaldes iestāžu reputācijai izvērtējumu, noteikti aktuālie darbības virzieni – noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīti pildot dienesta pienākumus un vērsti uz pretlikumīga mantiska labuma gūšanu, atklāšana, izmeklēšana un novēršana.

Biroja darbības virzienu veiksmīga sasniegšana ir pakārtota Mērķu kartē definēto stratēģisko prioritāšu un mērķu ieviešanai personāla vadības, procesu vadības un rezultātīvu Birojam deleģēto funkciju izpildes jomā.

Definētie darbības rezultāti atspoguļo galvenās Biroja prioritātes nākamajiem trīs gadiem.

3.1. Darbības virziens: atklāt, izmeklēt un novērst noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā.

Darbības virziena mērķis: amatpersonu tiesiska rīcība pildot dienesta pienākumus, kas saistīti ar fiziskā spēka un piespiedu līdzekļu pielietošanu					
Rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	2019 (izpilde)	2020 (prognoze/ izpilde)	2021 (prognoze/ izpilde)	2022 (prognoze/ izpilde)

Samazinās dienesta pienākumu pildīšanas laikā pret personām pielietots prettiesisks fiziskais spēks un speciālie līdzekļi ¹⁵	Biroja reģistrēto noziedzīgo nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā, skaits	16	16	16	15
	Amatpersonu skaits pret kurām kriminālprocesi nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai par noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā, skaits	11	11	11	10
	Sabiedrības un amatpersonas informatīvi/izglītojoši preventīvi pasākumi	8 ¹⁶	8	9	10
	Personu skaits, kuri pēdējā gada laikā piedzīvojuši vardarbīgu rīcību	- ¹⁷	- ¹⁸	nemainīgi	nemainīgi

¹⁵ Rezultāts definēts ilgtermiņā: ja turpmāko trīs gadu laikā konstatēto vardarbīgas gadījumu skaits, iespējams, paliks nemainīgs vai nebūtiski palielināsies, tad Biroja darbības rezultātā, ilgtermiņā sasniedzamais mērķis ir šādu gadījumu skaita samazinājums.

¹⁶ Tiek uzskaitīti nevis atsevišķi preventīvie pasākumi, bet to veidi, piemēram, topošo amatpersonu informatīvi izglītojošas lekcijas tiek uzskaitītas kā viens pasākums, nevis katra lekcija atsevišķi.

¹⁷ 2019.gada sabiedriskās domas aptaujā tika iekļauts jautājums par to, vai pēdējo piecu gadu laikā viņi vai viņu ģimenes locekļi ir nonākuši situācijā, kad piedzīvots pārkāpums no uzskaitīto tiesībsardzības iestāžu nodarbināto puses, bet par to nav ziņots, un pozitīvi atbildēja 17% respondentu.

¹⁸ Atbilstošs jautājums tiks iekļauts sabiedriskās domas pētījumā 2020. un arī turpmākajos gados.

	no amatpersonu puses				
Iesaistītās iestādes: Iekšējās drošības biroja likuma 4.pantā minētās iestādes					

Darbības virziena uzdevumi:

1. Iesniegumu par dienesta pienākumu pildīšanas laikā izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību, analīze.
2. Izstrādāts preventīvo pasākumu plāns.
3. Sabiedriskās domas pētījuma veikšana.

3.2. Darbības virziens: atklāt, izmeklēt un novērst dienesta laikā izdarītus noziedzīgus nodarījumus, kas izdarīti pildot dienesta pienākumus un vērsti uz pretlikumīgu mantiska labuma gūšanu.

Darbības virziena mērķis: amatpersonu tiesiska rīcība pildot dienesta pienākumus, kas vērsta uz iestādes finanšu līdzekļu ekonomiju un paredzēto mērķu sasniegšanu					
Rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	2019 (izpilde)	2020 (prognoze/ izpilde)	2021 (prognoze/ izpilde)	2022 (prognoze/ izpilde)
Nodrošināt, ka amatpersonas, kas veic pretlikumīgu rīcību dienesta pienākumu pildīšanas laikā, tādējādi graujot uzticēšanos valsts varas pārstāvjiem, tiek sauktas pie atbildības	Veikto paralēlās finanšu izmeklēšanu skaits	38	45	50	50
	Amatpersonu, pret kurām kriminālprocesi nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai par noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīti pildot dienesta pienākumus un vērsti uz pretlikumīgu mantiska labuma gūšanu ¹⁹ , skaits	37	37	38	38

¹⁹ Stratēģijas kontekstā tiks uzskaitīti sekojoši noziedzīgi nodarījumi: noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu, kas izdarīti mantkārīgā nolūkā un, ja tie izdarīti pildot dienesta pienākumus - Krimināllikuma: 145.p. Nelikumīgas darbības ar fiziskas personas datiem, 275.p. Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana, 285.² p. Ļaunprātīga nodrošināšana ar iespēju likumīgi iegūt tiesības uzturēties Latvijas

	Sabiedrības un amatpersonu informatīvi/ izglītojoši preventīvi pasākumi	9 ²⁰	9	10	10
Iesaistītās iestādes: Iekšlietu ministrijas padotības iestādes, izņemot Valsts drošības dienestu					

Darbības virziena uzdevumi:

1. Vadlīniju noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanai ieviešana, piemērošana, apmācību nodrošināšana.
2. Izstrādāts preventīvo pasākumu plāns.
3. Iekšējās drošības birojā reģistrēto un atklāto noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā un vērsti uz pretlikumīgu mantiska labuma gūšanu, analīze.

4. Riski, kas var ietekmēt Stratēģijā definēto darbības rezultātu sasniegšanu un ar to saistīto uzdevumu izpildi.

Finansējuma un cilvēkresursu nepietiekamības risks

Iekšējās drošības biroja Stratēģijā noteikto prioritāšu, mērķu un veicamo uzdevumu izpilde ir tieši saistīta ar iestādei deleģēto funkciju izpildei piešķirtā finansējuma un atbilstoša cilvēkresursa esamību. Gadījumā, ja šie resursi ir nepietiekami, noteiktu funkciju izpilde var netikt sasniegta vai izpildīta mazākā apjomā.

Republikā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā, 289.p. Pierādījumu viltošana, 293.p. Apzināti nelikumīga aizturēšana un piespiedu atvešana, 298.p. Apzināti nepatiess ziņojums, 300.p. Apzināti nepatiesas liecības, atzinuma, tulkojuma, paskaidrojuma un pieteikuma sniegšana, 317.p. Dienesta pilnvaru pārsniegšana, 318.p. Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, 319.p. Valsts amatpersonas bezdarbība, ja tie izdarīti mantkārīgā nolūkā, 326.p. Neatļauta piedalīšanās mantiskos darījumos, 327.p. Dienesta viltojums; kā arī Krimināllikuma: 320.p. Kukuļņemšana, 321.p. Kukuļa piesavināšanās, 322.p. Starptautiskā kukuļošana, 326.² p. Prettiesiska labumu pieprasīšana un pieņemšana.

²⁰ Tiek uzskaitītas nevis atsevišķi preventīvie pasākumi, bet to veidi, piemēram, informatīvas vēstules par konstatētu problemātiku iestāžu darbībā nevis katra atsevišķi, bet kopumā tiek uzskaitīts kā viens pasākums.

IKT riski

Nemot vērā, ka Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs Iekšējās drošības birojam nodrošina:

- datu pārraides un drošības pakalpojumus (t.sk. datu pārraides tīkla un drošības administrēšanu un administratora pienākumu izpildi);
- servisa sistēmu uzturēšanas pakalpojumus, kuros ietilpst interneta pārlūkklapu (web lapu) un elektroniskā pasta sūtījumu pakalpojumu uzturēšana,

pastāv informācijas integritātes, konfidencialitātes un pieejamības riski, kas var rasties saistībā ar informāciju sistēmu darbības traucējumiem (t.sk. datu pārraides tīkla, IP-tālrunu un e-pasta sakaru, publiskā interneta, Iekšējās drošības biroja un ministrijas iestāžu intraneta resursi, un citas informācijas sistēmu) gan esošā, gan iespējams laikus neiegādātā un nenodrošinātā tehniskā nodrošinājuma un organizatorisko darbu un pasākumu rezultātā.

Reputācijas riski

Iekšējās drošības biroja funkcijas atklāt, izmeklēt un novērst noziedzīgus nodarījumus ir saistītas ar sabiedrības uzticēšanos iestādes darbības tiesiskumam un objektivitātei, tādējādi nepatiesa, apmelojoša, vai citāda iestādes reputāciju graujoša informācija var mazināt sabiedrības uzticēšanos un atstāt ietekmi uz saņemtās informācijas apjomu un kvalitāti.